

آیا حقوق شهروندی «حجاب» را برمی‌تابد

طبق حقوق شهروندی هر نوع رفتاری که با منافع دیگران در ارتباط باشد، خارج از حریم خصوصی است و در نتیجه مشمول مقررات اجتماعی تلقی می‌شود، پس پوشش بیرونی افراد بخشی جدی از هویت جمعی هر جامعه است.

طبق حقوق شهروندی هر نوع رفتاری که با منافع دیگران در ارتباط باشد، خارج از حریم خصوصی است و در نتیجه مشمول مقررات اجتماعی تلقی می‌شود، پس پوشش بیرونی افراد بخشی جدی از هویت جمعی هر جامعه است.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، روز اول فوریه به عنوان روز جهانی حجاب نامگذاری شده است، این روز با شعار «زیبایی، اعتماد به نفس و توانایی» گرامی داشته می‌شود و طی آن زنان غیر مسلمان در ادیان متخلف یک روز با حجاب گذارنده و تجربه خود از حجاب را بیان کنند، نعمتی که اکنون به برکت جمهوری اسلامی در کشورمان وجود دارد و برخی آن را نادیده می‌گیرند. به همین مناسبت جایگاه حقوق شهروندی در بعد حجاب را بررسی می‌کنیم.

*توجه به آزادی فردی در انقلاب اسلامی

از ماه‌های ابتدایی انقلاب پوشش و حجاب اسلامی در کشور بر اساس دستورات دینی جزو ملزومات جامعه قرار گرفت. اما در دهه اخیر به بهانه‌های مختلف نظیر گرما و سرمای هوا، رانندگی، تفریح و ... شاهد بدحجابی یا بی‌حجابی هستیم که این موارد را می‌توان از مصادیق مقابله با فرهنگ نهادینه شده در کشور در رابطه با مسأله پوشش در معابر عمومی به صورت آگاهانه یا نا آگاهانه دانست. این وضعیت با مشاهده آنچه که در اطرافمان می‌گذرد، نه مدافعان حجاب را راضی و قانع می‌کند و نه مخالفان را، به گونه‌ای که موجب واکنش متدینان جامعه و هم اعتراض مخالفان مسأله حجاب شده است.

البته طبیعی است که هر نظام سیاسی بر اساس ارزش‌ها و هنجارهای خود مؤلفه‌های متفاوتی را برای حقوق شهروندی به رسمیت بشناسد و تعریف ویژه خود را از حقوق شهروندی ارائه دهد، با این وجود نظام جمهوری اسلامی ایران که بر اساس مردم‌سالاری دینی بنا شده است، به آزادی فردی توجه بسیار دارد.

حجاب حریم خصوصی است؟!

برخی افراد جامعه، پوشش در مکان‌های عمومی را همانند پوشش در محیط منزل دانسته و آن را را حریم فردی و خصوصی تلقی کرده و این حق را برای خود قائل هستند که می‌توانند در این رابطه به تنهایی تصمیم‌گیری کنند، اما در مقابل گروهی دیگر نوع پوشش در بیرون خانه را حریم خصوصی تلقی نکرده و باور دارند که رفت‌وآمد شهروندان مشمول قواعد و قوانین اجتماعی است، با این وجود در مدرن‌ترین جوامع معاصر نیز مقررات عمومی در حیطه پوشش وجود دارد و اگر بر خلاف آن رفتار کند، توسط مجریان قانون مورد توبیخ قرار می‌گیرند که نشان می‌دهد، موضوع پوشش یک حریم خصوصی نیست.

پس طبق حقوق شهروندی هر نوع رفتاری که با منافع دیگران در ارتباط باشد، خارج از حریم خصوصی است و در نتیجه مشمول مقررات اجتماعی تلقی شده، در نتیجه پوشش بیرونی افراد بخش جدی از هویت جمعی هر جامعه است، چرا که نگاهی آسیب‌شناسانه به این موضوع مشخص می‌کند که پوشش‌های زننده می‌تواند پاکدامنی نگاه را در زندگی اجتماعی مخدوش و روابط عرفی را در زندگی جمعی مردان و زنان به نگاه‌های نامتعارف تبدیل کند، همچنین غیرت خانوادگی را متزلزل کرده و هوس‌های تنوع‌آلود را بیدار کند و در نتیجه روابط مبتنی بر مفاهیمی چون حیا و عفت را دگرگون سازد.

*مواعنی که موجب تشدید بدحجابی شده است

شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال 1384، قانون راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب را به تصویب رساند، قانونی که هدف از ارائه آن، درونی و نهادینه کردن حجاب و عفاف با مشارکت و توجه جدی همه نهادها و دستگاه‌ها به صورت مستمر و هدفمند است و به دنبال آن طرحی در مجلس شورای اسلامی با عنوان قانون ساماندهی مد و لباس تصویب شد تا شاید سر و سامانی به وضعیت بی‌سامان پوشش و حجاب و مد عرضه شده در سطح کشور داده شود.

اما باید توجه داشت که زنان بدحجاب هم شهروند جمهوری اسلامی هستند و طبیعتاً باید از حقوق شهروندی برخوردار باشند، اما سیاست‌های اشتباه دولتمردان، برخورد ضعیف قوه قضاییه و نیروی انتظامی، اجازه ورود انواع لباس‌های خارجی، ترویج نکردن

فرهنگ حجاب، عملکرد ضعیف مدیران و مسئولان در اجرای آیین‌نامه‌ها از جمله موانع بی‌شماری است که سد اجرای این قانون شده است.

به نظر می‌رسد اهمال مسئولان فرهنگی و عدم توجه به ظرفیت‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه به عنوان ثقل اصلی اشاعه حجاب و عفاف و همچنین عدم پایبندی برخی افراد (آگاهانه یا ناآگاهانه) به حقوق شهروندی، ما را در رسیدن به وضعیت مطلوب ناکام گذاشته است.